Rok XXXII. Kraków, czerwiec 1946 Nr. 6

WIADOMOŚCI GRAFICZNE

ORGAN ZWIĄZKU ZAWOD. PRACOWNIKÓW PRZEMYSŁU POLIGRAFICZNEGO W POLSCE

Referendum ludowe

W dniu 30 czerwca br. odbędzie się poraz pierwszy w Polsce głosowanie ludowe w sprawach dotyczących ustroju w państwie. Tą drogą zmierza rząd do zasięgnięcia opinii bezpośredniej od szerokich rzesz obywateli w sprawach, które bądź to wprowadzone zostały w życie, bądź też w najbliższej przyszłości mają być zadecydowane.

Referendum czyli głosowanie ludowe, będące w naszym kraju nowością, znane już jest w niektórych państwach jak w Szwajcarii, Francji, USA.

W ustroju demokratycznym na ogół kierujemy się tzw. demokracją pośrednią, która powoduje wybór przedstawicieli społeczeństwa, posłów i radnych, w drodze głosowania powszechnego, a ci dopiero zbiorowo przy współudziale rządu opracowują i uchwalają ustawy i rozporządzenia, obowiązujące całe społeczeństwo. Te zasady obowiązywały u nas również przed rokiem 1939, były one jednak tylko teorią. W praktyce z praw tych korzystały przede wszystkim jednostki i grupy uprzywilejowane, dając skład osobowy władzy ustawodawczej, nieodpowiadający poglądom szerokich sfer społeczeństwa, a przede wszystkim świata pracy.

W trwającej obecnie akcji przebudowy ustroju naszego państwa opierać się chcemy na ściśle demokratycznych zasadach. Utworzona jednak w pierwszym okresie powojennym władza ustawodawcza, tj. Krajowa Rada Narodowa, będąca odpowiednikiem dawnego sejmu, nie mogła być powołana drogą powszechnego głosowania choćby z uwagi na brak ordynacji wyborczej. Nie można się było przecież posługiwać krzywdzącą świat pracy ordynacją z czasów sanacji. Toteż na razie K. R. N., podobnie jak wojewódzkie i miejskie Rady Narodowe, utworzoną została z delegatów desygnowanych przez partie polityczne i przedstawicielstwa związków zawodowych oraz instytucji społecznych. Jednym z zadań K. R. N. jest właśnie przygotowanie i przeprowadzenie wyborów powszechnych do sejmu, którego zadaniem znów będzie uchwalenie konstytucji.

Krajowa Rada Narodowa uprawnioną jest do samodzielnego decydowania we wszystkich sprawach państwa bez odwoływania się do opinii społeczeństwa. W państwach demokratycznych spotykamy się już w latach dawniejszych z przykładami, w których sejm przy rozważaniu zagadnień szczególnie dla państwa ważnych postanawiał zwrócenie się do całego społeczeństwa o odpowiedź na postawione w danej sprawie pytania. Wynik takiego głosowania był bardzo ważnym wskaźnikiem przy podjęciu decyzji.

W Polsce poraz pierwszy stawiają nam naczelne władze państwowe pytania. Sam fakt ten zmusza nas do poważnego zastanowienia się jak mamy się zachować w dniu głosowania. Czy iść do urny i z czym?

Zastanawiając się nad pierwszym pytaniem musimy zdać sobie sprawę z sytuacji, jaka wytworzyłaby się, gdybyśmy udziału w głosowaniu nie wzięli. Znikoma ilość oddanych głosów świadczyłaby, że nie chcemy wywierać wpływu na rozwój wydarzeń w kraju, że są one nam obojętne. Uchylając się od głosowania przekreślilibyśmy raz na zawsze możność oddziaływania na decyzję władzy ustawodawczej tą właśnie, najbardziej demokratyczną, bezpośrednią i najskuteczniejszą drogą. Bo któryż rząd chciałby w przyszłości powtarzać raz nieudany eksperyment?

Sam fakt więc zarządzenia głosowania ludowego ma doniosłe i zasadnicze znaczenie. Ponieważ chcemy abyśmy tą właśnie drogą mogli i w przyszłości wypowiadać się we wszystkich ważniejszych sprawach państwowych, musimy wszyscy wziąć udział w głosowaniu. W dniu 30 czerwca wszystkie inne dotyczące nas sprawy przesunąć musimy na dalszy plan. Dzień ten bowiem decydować będzie, czy zasada referendum zostanie u nas utrzymana.

W sprawie odpowiedzi na postawione pytania wypowiedziano już w prasie i na licznych zebraniach poglądy uzasadniające odpowiedź twierdzącą. Pierwsze pytanie dotyczy parlamentu jednoizbowego, a więc czy należy znieść senat. Ruch socjalistyczny oddawna domagał się tej reformy. W okresie sanacyjnym wybory do sejmu odbywały się drogą częściowo bodaj demokratycznych wyborów, toteż sanacji potrzebny był senat pochodzący z mianowanych sympatyków a częściowo wybierany przez uprzywilejowanych krzyżowców i orderowiczów. Szerokie rzesze społeczeństwa pozbawione były prawa głosu przy wyborze senatu. Z punktu więc widzenia sanacji senat był potrzebny, aby hamował reformy, których domaga-

Wszyscy do urn w dniu głosowania

li się w sejmie przedstawiciele demokracji.

Dziś obydwie izby wybierane byłyby drogą powszechnego, nieskrępowanego wyboru, toteż i podział mandatów między poszczególne ugrupowania byłby niewątpliwie w obu izbach jednakowy. Tworzenie więc senatu byłoby tylko zbytecznym obciążaniem skarbu państwa i opóźnianiem wprowadzenia w życie uchwał sejmu. Trudno bowiem wyobrazić sobie, że senat obecnie uchyliłby lub zmienił uchwałę sejmu. Dlatego też tworzenie drugiej izby parlamentarnej jest nam zgoła zbyteczne.

Drugie pytanie dotyczy nacjonalizacji przemysłu i reformy rolnej, którą od wielu już lat zapowiadano. Każdy demokratycznie myślący człowiek musi przyznać prawo chłopa do ziemi, na której pracuje. Unarodowienie zaś przemysłu zabepiecza przed powstawaniem karteli i trustów, które tak dotkliwie odczuć się dawały konsumentom i robotnikom. Były one bowiem dyktatorami cen i płac. Poza tym unarodowienie przemysłu uniezależnia go od kapitałów zagranicznych, które przed rokiem 1939 w poważnym stopniu partycypowały w wielkich przedsiębiorstwach górniczych, przemysłowych i handlowych. Zniszczonego wojną przemysłu nie zdołanoby odbudować wyłącznie inicjatywą prywatną; państwo musiałoby udzielać długoterminowych pożyczek na cele odbudowy, które nie zawsze byłyby użyte na właściwy cel. Na odcinku naszego przemysłu doświadczenia z okresu sanacyjnego wskazują, że jedynie całkowite unarodowienie zabezpieczyć może nas od anarchii, w jakiej tkwiliśmy do roku 1939.

Na trzecie pytanie odpowiedzieć musimy, że każdy Polak chce naprawienia krzywdy dziejowej w odniesieniu do naszych granic zachodnich.

W przekonaniu, że w przyszłości we wszystkich ważnych sprawach będziemy się mogli wypowiadać w głosowaniu ludowym, pójdziemy w dniu 30 czerwca do urn z trzykrotną odpowiedzią: t a k!

Wuka.

Pierwszy rok odnowionej organizacji

Minął pierwszy rok powojennej pracy naszej organizacji. We wszystkich Okręgach i Oddziałach Związku odbywały się w okresie od stycznia do kwietnia br. Roczne Walne Zgromadzenia, na których składano sprawozdania z dokonanych prac, wybierano nowe Zarządy i kreślono plan na rok następny.

Zgromadzenia w Okręgach odbywały się przy udziale delegatów z Zarządu Głównego, co dało nam możność dokonania licznych obserwacji o stanie organizacyjnym, poglądach i zwyczajach danego środowiska.

Wnioski, jakie snuć możemy na podstawie tych bezpośrednich kontaktów Zarządu Głównego z członkami naszej organizacji, wskazują w pierwszym rzędzie na pokaźny wzrost zainteresowania dla spraw zawodowych wśród pracowników, zrozumienie potrzeby istnienia organizacji i konieczność należenia do niej. Dowodem tego był liczny udział członków w Zgromadzeniach, żywe reagowanie na przemówienia tak w referatach jak i w dyskusjach, oraz liczny udział w wyborach Zarządów. W wielu wypadkach zauważyliśmy objawy „walki wyborczej", która wykazała, że nie brak nam obecnie ludzi chętnych do pracy w organizacji. Jest to objaw w całej pełni dodatni.

Sprawozdania poszczególnych Zarządów podkreślały, że placówki organizacyjne tworzyły się samorzutnie, niezwłocznie po wypędzeniu okupanta, nieraz jeszcze wśród odgłosów walki trwającej tuż obok wyzwolonej miejscowości. Te nieliczne początkowo grupki szybko rozrastały się, wchłaniając do organizacji coraz to szersze rzesze pracownicze naszego zawodu. Lokalne placówki organizacyjne zabezpieczały zakłady pracy i nawiązując kontakty z podobnymi placówkami w innych miejscowościach, kładły podwaliny pod naszą obecną, mocno już postawioną i jednolitą organizację ogólnokrajową.

Okres ten, jako okres budowania organizacji o zmienionej strukturze wewnętrznej, wypełniały głównie prace około rejestarcji i ewidencji członków, tworzenia Sekcyj, zapoczątkowania akcji kulturalno-oświatowej, pozyskania lokali związkowych i tworzenia aparatu administracyjnego. Wznawiając działalność opieraliśmy się głównie na doświadczeniu starszych, dawniejszych działaczy naszej organizacji, dostosowując ją w miarę rozwijania, działalności, do zmienionych obecnie warunków.

Na ziemiach nowoodzyskanych organizację budować trzeba od podstaw. Tu do zwalczania są trudności szczególne, mniej spotykane na innych terenach. Organizacja tworzy się z ludzi dawniej sobie wzajemnie nieznanych, pochodzących z różnych terenów, mających różne przyzwyczajenia dzielnicowe i w znacznej części nie znających istoty i potrzeby organizacji, do której dawniej nie należeli. Tu do pracy organizacyjnej stawać muszą wytrawni działacze, dawniejsi związkowcy. Tu Komisja Kulturalno-oświatowa tym intensywniej musi pracować nad wyrównaniem poziomu umysłowego, przełamaniem lodów obcości i doprowadzeniem do jaknajszybszego zżycia się z sobą tych rozbitków, których życie osadziło na tej polskiej ziemi, odebranej najeźdzcy. Ziemię tę musimy utrzymać i napełnić ją zgodnym chórem polskiej mowy i pieśni, polskiej twórczej pracy.

Z ważniejszych wydarzeń podkreślić należy konferencję w Warszawie, którą na dzień 26 maja 1945 r. zwołała Komisja Centralna Związków Zawodowych. Wzięli w niej udział delegaci, reprezentujący ponad 20 ośrodków drukarskich. Był to dzień nieoficjalnego scentralizowania Związku. Nawiązany tu bowiem kontakt został utrzymany i chociaż Oddziały nasze szły nadal luzem, to jednak poziom ich pracy stale się wyrównywał. Toteż na pierwszym po wojnie Zjeździe w którym mały tylko procent przedwojennych działaczy związkowych brał udział, a większość stanowili koledzy młodsi, mieliśmy już obraz całkowitego zrozumienia się i wzajemnego zaufania.

Krótki okres pracy Związku scentralizowanego, zużytkowany został na zapoczątkowanie tych prac, prowadzone są w skali ogólnokrajowej. Na pierwszy plan wybija się tu pierwszy w historii naszej organizacji, ogólnokrajowy układ zbiorowy pracy. Jak-

kolwiek treść samego układu nasuwa zastrzeżenia, to jednak podkreślić trzeba, że sam fakt, iż układem tym ustalono jednolite dla wszystkich miejscowości warunki pracy i płacy, ma zasadnicze i doniosłe znaczenie tym bardziej, że w przyszłości już i wszelkie zmiany układu dokonywane będą również dla całego kraju równocześnie i jednolicie. Odpadła definitywnie obawa wzajemnej konkurencji między Okręgami podczas akcji cennikowych.

W pełnym toku jest akcja nasza o należny nam wpływ na Centralny Zarząd Państwowych Zakładów Graficznych. Nieustępliwie domagaliśmy się stanowisk dyrektorów dla kandydatów zgłoszonych przez nasz Zarząd Główny. Mimo, iż Ministerstwo Informacji i Propagandy uchyla się od uwzględnienia naszych żądań, cel swój bezwzględnie, choćby nawet drogą walki osiągniemy.

Mocnym instrumentem w rękach Związku są Rady Zakładowe mające swe oparcie w dekrecie z 6 lutego 1945 r. W wielu wypadkach nie są one dostatecznie rozumiane i wykorzystane przez pracowników. Tu potrzeba intensywnej pracy Zarządów w kierunku wyszkolenia członków Rad. Organizować należy wykłady, organizować Koła Rad Zakładowych na wzór naszych dawniejszych Komisyj Mężów Zaufania lub Kół Delegatów, aby poszczególne Rady utrzymywały z sobą łączność, wzajemnie się informowały i dokształcały. Do akcji tej powołany jest referent Rad Zakładowych każdego Zarządu.

Poszczególne Komisje Kulturalno-Oświatowe, kierownicy Akcji Młodzieżowej i Zarządy Sekcyj winny utrzymywać bezpośredni kontakt między poszczególnymi Okręgami, wymieniając poglądy i uwagi, dotyczące ich pracy wewnętrznej.

Wznowiony przez Zarząd Główny, organ centrali naszego Związku „Wiadomości Graficzne" wykorzystany być musi przez wszystkich jako trybuna do wzajemnego zapoznawania się z poglądami, spostrzeżeniami i wnioskami, dotyczącymi zagadnień aktualnych dla naszego życia zawodowego, politycznego i społecznego. Dział informujący o lokalnych wydarzeniach i pracach ma doniosłe dla całej organizacji znaczenie. Toteż w każdym numerze znaleźć się winno krótkie bodaj sprawozdanie z każdego Okręgu.

Dział techniczny musi również znaleźć się na szpaltach naszego pisma. Wzywamy członków do nadsyłania odpowiednich materiałów. Dział ten ma na celu systematyczne dokształcanie słabszych fachowców oraz informowanie ogółu o najnowszych zdobyczach techniki, ułatwieniach przy pracy itp. Publikacje takie ułatwią przeprowadzenie kursów zawodowych i przyczynią się do podniesienia poziomu naszej sztuki graficznej i działów pokrewnych.

Stan liczebny naszego Związku w dniu 30 kwietnia br. wynosił 12.000 członków (w latach 1927—1939 wahał się w granicach 4.000 do 6.000). Poza organizacją z różnych względów pozostaje jeszcze około 1.000 pracowników. Dalsza praca Zarządów, Rad Zakładowych i członków Związku iść będzie w kierunku zwerbowania i wciągnięcia tych resztek do wspólnego szeregu. Wspólnie dzielimy los i wspólnie wszyscy w Związku stać musimy na straży naszych interesów.

Z przebiegu Walnych Zgromadzeń zauważyliśmy różne zwyczaje lokalne, które częściowo tylko na odbytych zebraniach prostowali delegaci Zarządu Głównego. Głębiej sięgające różnice dotyczące wyboru Zarządu Okręgu, jego składu osobowego, odbywania posiedzeń, regulaminów Sekcyj, będą przedmiotem rozważań Zarządu Głównego, celem wydania jednolitych instrukcyj. Porzucenie niepraktycznych lokalnych zwyczajów nada organizacji naszej bardziej jeszcze jednolity charakter, ułatwi i usprawni pracę Zwiazku.

Wu-Ka.

Zmiana dyrektorów C. Z. P. Z. G.

Z dniem 1 czerwca br. powołał Minister Informacji i Propagandy nową dyrekcję CZPZG. Miejsce dyrektora Horszowskiego St. zajął ob. mjr. Kubar Wiktor, jako dyrektor naczelny, miejsce dyrektora Chodźko M. zajął kol. Jakubowski Władysław, jako zastępca dyrektora naczelnego i dyrektor administracyjny, a dyrektor Lewandowski L. pozostał nadal jako dyrektor techniczny.

Żmudną była nasza droga do tej reorganizacji, której domagaliśmy się od samego niemal początku istnienia CZPZG. Uchwała Zjazdu w październiku ub. roku wyraźnie domagała się od Ministerstwa dopuszczenia na stanowiska dyrektorów robotników desygnowanych przez Związek. W lutym i kwietniu br. dwukrotnie słyszeliśmy przyrzeczenia rychłego dokonania zmiany. Dwukrotnie też w tej sprawie zwracaliśmy się pisemnie do Komisji Centralnej Związków Zawodowych, prócz całego szeregu ustnych interwencji.

Z poprzednią dyrekcją od lutego br. nie utrzymywał Zarząd Główny żadnego kontaktu. W tym czasie trwała i zaostrzała się walka. Dyrektorzy wydawali biuletyny chwalące ich „dorobek"; myśmy prostowali ich brednie i na łamach pism wykazywali nieddołęstwo, brak kwalifikacji i chęci do pracy. Cierpiał na tym przede wszystkim majątek państwowy, oddany w niepowołane ręce.

W nowej dyrekcji znalazło się wreszcie miejsce dla przedstawiciela naszej organizacji. Kol. Jakubowski, jako kandydat wysunięty przez nas w lutym b. r. objął dział administracyjny wraz z zagadnieniem cen i płac. Ta nominacja skłania nas do podjęcia współpracy z dyrekcją CZPZG.

Na zaproszenie nowej dyrekcji Prezydium Związku odbyło z nią w Łodzi konferencję w dniu 12 b. m. Dokonana wymiana zdań i poglądów a głównie wypowiedzi dyrektora naczelnego pozwalają przypuszczać możliwości współpracy w kierunku ew. dalszej reorganizacji aparatu C. Z. P. Z. G. i postawienia zagadnień naszego przemysłu na właściwe tory. Czy i w jakim stopniu nadzieje te się ziszczą — okaże przyszłość.

Do współpracy podchodzimy bez uprzedzeń. Znamy bolączki naszego przemysłu w chwili obecnej, znamy swoje prawa i obowiązki, które chcemy wypełniać,

Prawdziwy demokrata głosuje 3 x tak

znamy też prawa i obowiązki dyrekcji C. Z. P. Z. G. i wiemy czego możemy od niej wymagać. Dokonane obecnie zmiany uważamy za pierwszy krok ku uzdrowieniu stosunków mimo, iż postulat Związku częściowo tylko został uwzględniony i to dopiero po 8-miesiecznych upominaniach się Związku o należne mu prawa. Na przyszłość domagamy się, aby sprawy naszego przemysłu były nieco rychlej przez Ministerstwo załatwiane. Bo na tle wymaganej coraz większej wydajności pracy od robotnika, chcemy i w Ministerstwie widzieć przykład dodatni. **Wu-Ka**

sowanie się gospodarką finansową przedsiębiorstwa. W wyniku interwencji wszyscy zwolnieni członkowie Rady Zakładowej powrócili na swoje miejsca.

Wydział wziął udział przez swego przedstawiciela w konferencji prasy zawodowych organizacyj, zwołanej przez Wydział Prasowy Komisji Centralnej Związków Zawodowych, oraz interweniował w Głównym Urzędzie Kontroli Prasy w sprawie zezwolenia na podwyższenie nakładu „Wiadomości Graficznych" do 15.000 egzemplarzy.

W dalszej swej akcji w sprawie reorganizacji C. Z. P. Z. G., Wydział Wykonawczy wystosował do Komisji Centralnej obszerny memoriał, obrazujący potrzebę zmian w C. Z. P. Z. G.

Zmiany te, jak Czytelnicy widzą z innej notatki w niniejszym numerze, już nastąpiły.

Wydział Wykonawczy subskrybował Pożyczkę Premiową Odbudowy Kraju na sumę 50.000 złotych.

Z Wydziału Wykonawczego

W okresie ukazania się poprzedniego numeru „Wiadomości Graficznych" do chwili oddania do druku niniejszego numeru, Wydział Wykonawczy naszego Związku, zasypany „po uszy" bieżącą robotą, wykonał szereg prac i o najważniejszych z nich informujemy poniżej naszych Czytelników.

Wydział Wykonawczy opracował i rozesłał Zarządom Okręgowym do przestudiowania i zaopiniowania dwa projekty regulaminowe: projekt regulaminu szkolenia uczniów, i 2) projekt regulaminu wyborczego, ustalającego procedurę wyborów władz Okręgowych Związku.

Termin kolejnego plenarnego posiedzenia Zarządu Głównego ustalono na d. 25 i 26 czerwca br. Głównym tematem obrad plenum będzie sprawa układu zbiorowego pracy (wypowiedzieć, czy nie wypowiadać), następnie obydwa wspomniane wyżej regulaminy oraz szereg spraw porządkowych i bieżących. W przeddzień plenarnego posiedzenia dnia 24 bm. odbędą się posiedzenia Głównej Komisji Rewizyjnej i Komisji Regulaminowej.

Jeżeli chodzi o układ zbiorowy pracy, to został on już ogłoszony w organie urzędowym Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej „Zbiorze Układów Zbiorowych Pracy". Należy przypuszczać, bo oficjalnej wiadomości jeszcze brak, że do tej chwili układ uzyskał już moc powszechnie obowiązującą.

W wykonaniu ustawy o nacjonalizacji przemysłu, Centralny Urząd Planowania opracował projekt rozporządzenia w sprawie upaństwowienia przemysłu poligraficznego w Polsce. Wydział Wykonawczy został zaproszony do wypowiedzenia swej opinii odnośnie wspomnianego wyżej rozporządzenia. Opinię tę Wydział Wykonawczy przygotował i doręczył w C. U. P. Wydział Wykonawczy opowiedział się za upaństwowieniem wszystkich zakładów poligraficznych z wyjątkiem zakładów spółdzielni pracy, samodzielnych zakładów introligatorskich i cynkografii.

Wydział Wykonawczy interweniował przez swego delegata w konflikcie w drukarni spółdzielni wydawniczej „Zryw" w Bydgoszczy. Konflikt wywołany został przez dyrekcję zakładu, która zwolniła z pracy z miejsca członków Rady Zakładowej za intere-

Uchwały Wydziału Wykonawczego KCZZ

Wydział Wykonawczy Komisji Centralnej Związków Zawodowych w Polsce na posiedzeniu w dniu 24 maja uchwalił jednomyślnie rezolucję polityczną w sprawie referendum.

Na wstępie rezolucja stwierdza, że KCZZ mając na celu dobro całego narodu, przyłączyła się do inicjatywy stronnictw politycznych dla stworzenia bloku wyborczego, jako najsłuszniejszej platformy jedności narodowej, tak potrzebnej w okresie odbudowy kraju oraz w okresie utrwalania władzy i demokratyzacji naszego życia.

Rezolucja ekonomiczna, uchwalona przez Wydział Wykonawczy KCZZ, stwierdza, że poprawa sytuacji gospodarczej w kraju w ciągu ostatnich dwóch miesięcy zarówno na odcinku przemysłowym jak i aprowizacyjnym postępuje równolegle ze wzrostem realnych płac w podstawowych gałęziach naszej produkcji, jednak tendencja realnej poprawy położenia materialnego nie objęła dotąd większości pracowników umysłowych, a przede wszystkim pracowników państwowych, samorządowych i nauczycielstwa.

Wychodząc z tych założeń Wydział Wykonawczy KCZZ postanawia: 1) Zwrócić się do Rządu z postulatem powołania do życia Specjalnej Komisji Rządowej przy Prezydium Rady Ministrów dla opracowania nowych norm technicznych, nowej tabeli i siatki płac pod kątem usunięcia dzisiejszej dysproporcji w płacach i dalszego przesunięcia dochodu narodowego na korzyść mas pracujących. Przewodnictwo w Specjalnej Komisji powierzyć przedstawicielowi Komisji Centralnej Związków Zawodowych. Termin zakończenia prac wyznaczyć na 1 września 1946 r. 2) Zwrócić się do Rządu z postulatem powołania do życia Komisariatu Cen przy Komisji Specjalnej do walki z nadużyciami przy wybitnym udziale przedstawicieli KCZZ dla prowadzenia bezwzględnej walki ze spekulacją i nieuzasadnioną zwyżką cen i wpływania w ten sposób, przy współudziale uczciwego kupiectwa, na uregulowanie cen rynkowych. 3) Zwrócić się do Rządu z postulatem natychmiastowej poprawy położenia materialnego pracowników państwowych, ubezpieczalni społecznych, samorządowych oraz nauczycielstwa w ramach warunków uposa-

żeniowych pracowników umysłowych, w przemyśle. 4) Zwrócić się do Rządu z apelem o radykalną poprawę materialnego położenia Milicji i pracowników Urzędu Bezpieczeństwa. 5) Zwrócić się do Prezydium Rady Ministrów z apelem o poprawę położenia materialnego kolejarzy przez radykalne polepszenie warunków ich zaprowiantowania zwłaszcza robotników warsztatów kolejowych oraz zrównanie tych ostatnich we wszystkich prawach z innymi pracownikami PKP. 6) Zwrócić się do Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej o wydanie zarządzenia w sprawie obliczania zasiłków chorobowych, inwalidzkich i emerytalnych od całości zarobku pracowników (płaca, premie, deputaty). 7) Zwrócić się do Ministerstwa Skarbu o wydanie zarządzenia zniesienia podatku dochodowego od zarobków wynoszących do 3.000 zł miesięcznie. 8) Zwrócić się do kompetentnych władz z postulatem zaopatrzenia mas pracujących w węgiel na zimę jeszcze w miesiącach letnich. 9) Wezwać Związki Zawodowe i Rady Zakładowe do bardziej aktywnego współdziałania w podniesieniu warunków zdrowotnych, technicznych i materialnych poszczególnych zakładów pracy i do stanowczego przeciwdziałania wszelkim zarządzeniom, które są sprzeczne z protokółami umów zbiorowych i uchwał Komisji Centralnej Związków Zawodowych. Stać na straży wykonania uchwał Komisji Centralnej Związków Zawodowych, a w szczególności dotyczących długości i terminów urlopów. 10) Wezwać Rady Zakładowe i Związki Zawodowe do aktywnego inicjowania i organizowania zamkniętych spółdzielni fabrycznych przy zakładach pracy, które mają za zadanie usprawnić aprowizację kartkową pracowników i dostarczać artykuły wolnorynkowe po najniższych cenach, stając się równocześnie ośrodkiem życia kulturalno-oświatowego.

Rozporządzenie Ministra Pracy i Opieki Społecznej z dnia 7 maja 1945 r.

O regulaminie wyborów do Rady Zakładowej i wyborów delegata

(Przedruk z Dz. U. R. P. Nr. 18, poz. 105 z dnia 12. maja 1945 r.)

Na podstawie art. 13. dekretu z dnia 6. lutego 1945 r. o utworzeniu rad zakładowych (Dz. U. R. P. Nr. 8. poz. 36, zarządzam co następuje:

I. Postanowienie ogólne.

§ 1. Przez artykuły powołane w rozporządzeniu niniejszym bez bliższego omówienia należy rozumieć artykuły dekretu z dnia 6. lutego 1945 r. o utworzeniu rad zakładowych (Dz. U. R. P. Nr. 8, poz. 36).

§ 2. Wybory członków rady zakładowej lub delegata zarządza się:
1) celem ukonstytuowania pierwszych rad zakładowych,
2) z upływem ustawowej kadencji rady zakładowej lub delegata (art. 10 i 11),
3) gdy liczba członków rady zakładowej spadnie poniżej ustawowej (art. 7) i nie można uzupełnić jej w trybie przewidzianym w art. 19,
4) w razie rozwiązania rady zakładowej lub usunięcia delegata (art. 20 i 21) albo odwołania delegata (art. 17, ust. 2).

§ 3. W wypadkach objętych punktem 4, § 2, wybory przeprowadza się w trybie ustalonym dla pierwszych wyborów do rad zakładowych (art. 14).

II. Komisja wyborcza.

§ 4. Przewodniczący Komisji Wyborczej zwołuje jej posiedzenie (art. 14).

§ 5. Do zadań Komisji Wyborczej lub kierownika wyborów (art. 15) należy przygotowanie i kierownictwo wyborami, w szczególności:
1) oznaczenie terminu wyborów,
2) ustalenie wykazu wyborców,
3) ustalenie liczby członków rady zakładowej (art. 7),
4) ustalenie list kandydatów lub poszczególnych kandydatów stosownie do przepisu art. 9, ust. 2,
5) kierownictwo zebraniem wyborczym,
6) obliczanie głosów i podział mandatów,
7) ogłoszenie wyniku wyborów,
8) wydanie zaświadczeń, stwierdzających wybór na członka rady zakładowej lub na stanowisko delegata.

§ 6. Uchwały Komisji Wyborczej zapadają zwykłą większością głosów. Przewodniczący posiada prawo głosu na równi z członkami komisji.

§ 7. Ogłoszenia o wyborach, podpisane przez członków komisji wyborczej lub przez kierownika wyborów, podaje się do wiadomości pracowników przez wywieszenie w zakładach pracy w miejscu widocznym. Odpis ogłoszenia należy bezzwłocznie doręczyć obwodowemu inspektorowi pracy.

§ 8. (1) Komisja Wyborcza zarządza natychmiast po jej powołaniu wybory rady zakładowej, które odbędą się najpóźniej w 3 tygodnie od dnia jej powołania.

(2) Kierownik wyborów zarządza w ciągu trzech dni po swym powołaniu wybory delegata, które odbędą się w ciągu tygodnia od dnia ich zarządzenia.

(3) Termin wyborów podaje się natychmiast po jego ustaleniu do wiadomości wyborców.

§ 9. Komisja wyborcza lub kierownik wyborów ustala wykaz osób uprawnionych do głosowania na podstawie spisu pracowników, zatrudnionych w danym zakładzie pracy (art. 9, ust. 1).

§ 10. W ogłoszeniu o terminie wyborów komisja wyborcza lub kierownik wyborów wzywa wyborców do przedstawienia w terminie trzydniowym od dnia tego wezwania list kandydatów na członków rady zakładowej i ich zastępców, lub kandydatów na delegata i jego zastępców, podając zarazem do wiadomości pracowników, liczbę członków rady zakładowej, jaką należy wybrać (art. 7).

III. Listy kandydatów.

§ 11. Lista kandydatów zawiera podwójną liczbę kandydatów w stosunku do liczby członków rady zakładowej danego zakładu pracy, stosownie do przepisu art. 7.

§ 12. Przy zgłaszaniu kandydatów należy podać;
1) imię i nazwisko kandydata, 2) wiek, 3) stanowisko w zawodzie, 4) okres pracy w danym zakładzie pracy, 5) nazwę organizacji zawodowej, do której kandydat należy, 6) datę wstąpienia do organizacji zawodowej, poświadczoną przez tę organizację, 7) miejsce zamieszkania i 8) oświadczenie kandydata, że w razie wyboru przyjmie mandat członka rady zakładowej lub delegata.

§ 13. (1) Listę kandydatów podpisują w zakładach pracy, zatrudniających: od 21 do 100 pracowników — co najmniej 5 wyborców, od 101—500 pracowników — co najmniej 10 wyborców, powyżej 500 pracowników co najmniej 30 wyborców.

(2) Jedną spośród osób podpisujących listę wskazuje się jako męża zaufania listy. W braku tej wskazówki mężem zaufania jest pierwszy z podpisujących.

§ 14. Zadaniem męża zaufania listy jest porozumienie się z komisją wyborczą we wszystkich sprawach, dotyczących uczestnictwa zwolenników danej listy w wyborach.

§ 15. Komisja wyborcza winna sprawdzić, czy osoby figurujące na zgłoszonych listach kandydatów lub poszczególne kandydatury posiadają bierne prawo wyborcze stosownie do przepisu art. 9, ust. 2.

Senat to hamulec demokracji

§ 16. Jeśli poszczególne kandydatury lub listy kandydatów nie odpowiadają przepisom § 13 niniejszego rozporządzenia oraz warunkom przewidzianym w art. 9, ust. 2, chyba, że Minister Pracy i Opieki Społecznej zezwolił na odstępstwa od tych warunków, komisja wyborcza lub kierownik wyborów, wzywają zgłaszających poszczególne kandydatury lub męża zaufania listy do usunięcia dostrzeżonych braków, wyznaczając na to trzydniowy okres czasu.

(2) W razie nie usunięcia braków w terminie, komisja wyborcza lub kierownik wyborów stwierdzają nieważność listy lub poszczególnych kandydatur.

§ 17. Komisja wyborcza opatruje zgłoszone listy kolejnymi numerami w miarę ich zgłaszania.

§ 18. Najpóźniej na 3 dni przed dniem wyborów komisja wyborcza lub kierownik wyborów podaje do wiadomości pracowników ustalone kandydatury lub ważnie zgłoszone listy kandydatów.

§ 19. Jeżeli złożono tylko jedną listę ważną, wymienieni w niej są wybrani bez głosowania. W tym wypadku należy zawiadomić o tym pracowników danego zakładu pracy w sposób ustalony w załączniku Nr. 6.

IV. Kartki wyborcze.

§ 20. Kartki wyborcze winny zawierać w razie głosowania na listy kandydatów — tylko wpisany numer listy, a w razie głosowania na poszczególne kandydatury przy wyborach delegata — nazwisko i imię kandydata, za którym wyborca się oświadcza.

§ 21. Kartki wyborcze są nieważne: 1) gdy zawierają dopiski prócz numeru listy lub — w razie wyboru delegata — dopiski przy nazwisku kandydata, 2) gdy są nieczytelne lub nie wskazują niewątpliwie na jedną z ważnie zgłoszonych list lub na jedną z ważnie zgłoszonych kandydatur.

V. Głosowania.

§ 22. Przed przystąpieniem do głosowania komisja wyborcza sprawdza, czy urna wyborcza jest pusta, po czym pieczętuje i zamyka. Od tej chwili aż do ukończenia głosowania urny otwierać nie wolno.

§ 23. Urna winna stać w widocznym miejscu. Wyborcy głosują osobiście przez wrzucenie do urny kartki wyborczej w kopercie lub zwiniętej tak, by pismo nie było widoczne.

§ 24. Bezpośrednio po zakończeniu głosowania, przewodniczący komisji wyborczej opróżnia urnę i komisja przystępuje w obecności mężów zaufania list do obliczania głosów.

§ 25. O ważności kartek wyborczych, zakwestionowanych przez któregokolwiek z członków komisji, rozstrzyga komisja większością głosów. Powziętą decyzję wnosi się do protokółu.

VI. Podział mandatów.

§ 26. Po ustaleniu ilości głosów ważnie oddanych na każdą listę komisja wyborcza przystępuje do podziału mandatów.

§ 27. Podział mandatów odbywa się następująco: łączną sumę głosów ważnie oddanych na wszystkie zgłoszone listy kandydatów dzieli się przez liczbę członków rady zakładowej, ustaloną przez komisję wyborczą dla danego zakładu pracy. Otrzymana w ten sposób liczba bez ułamka jest dzielnikiem wyborczym. Każda lista otrzymuje tyle mandatów, ile razy dzielnik wyborczy mieści się w liczbie głosów ważnie oddanych na daną listę, przy czym ułamków nie uwzględnia się. Jeżeli po tym podziale pozostaną wolne mandaty, dzieli się ilość głosów, uzyskanych przez każdą listę przez liczbę mandatów już jej przyznanych, powiększoną o jeden. Tej liście, która wykaże najwyższy iloraz wraz z ułamkiem, przyznaje się dalszy mandat.

W ten sposób postępuje się aż do rozdziału wszystkich mandatów pomiędzy listy.

Jeżeli parę list ma równe prawo do tego samego mandatu, rozstrzyga los, wyciągnięty przez przewodniczącego komisji wyborczej.

§ 28. Mandaty uzyskane przez poszczególne listy przypadają kandydatom danej listy w kolejności zajmowanego miejsca na liście.

VII. Protokół wyborczy.

§ 29. Przewodniczący Komisji Wyborczej lub kierownik wyborów bezpośrednio po ustaleniu wyniku wyborów sporządza protokół, który zawiera: datę, czas trwania oraz miejsce wyborów, liczbę uprawnionych do głosowania, liczbę głosujących, liczbę nieważnych kart do głosowania oddanych, liczbę ważnie oddanych głosów na poszczególne kandydatury (art. 2) lub na poszczególne listy kandydatów, imię, nazwisko, wiek i miejsce zamieszkania wybranych członków rady zakładowej lub delegata.

§ 30. Do protokółu dołącza się zgłoszenia kandydatów albo listy kandydatów, karty obliczenia, kartki wyborcze (ważne i unieważnione). Protokół wyborczy wraz z załącznikami przewodniczący Komisji Wyborczej lub kierownik wyborów przekazuje nowo wybranej radzie zakładowej lub delegatowi.

VIII. Ustalenia wyników wyborów.

§ 31. Po ustaleniu treści protokółu, komisja wyborcza lub kierownik wyborów ogłasza wynik wyborów, poczym wydaje każdemu z wybranych członków rady zakładowej lub delegatowi zaświadczenie, podpisane przez członków komisji wyborczej lub przez kierownika wyborów, stwierdzające wybór.

§ 32. Komisja Wyborcza winna najpóźniej po upływie tygodnia od dnia wyborów zwołać nowo wybraną Radę Zakładową. W wypadku gdy wybierany jest delegat, nowo wybrany delegat winien rozpocząć swą działalność najpóźniej po upływie tygodnia od dnia wyborów.

§ 33. Rozporządzenie niniejsze wchodzi w życie z dniem 20 maja 1945 r.

Z okręgów Związku:

OKRĘG KRAKÓW

Roczne Walne Zgromadzenie Związku Zaw. Prac. Przem. Poligraficznego odbyło się 5 maja br. przy udziale licznie zebranych członków ze współudziałem delegatów oddziałów: z Bochni, Jaworzna, Trzebini, Tarnowa, Rzeszowa, Jarosławia, Przemyśla, Rozwadowa, Zakopanego, Wadowic, Nowego Targu i Żywca. Zebraniu przewodniczył przewodn. Okręgu kol. Kurzydło Stan., który powitał zebranych delegatów i członków, zapraszając do prezydium przedstawiciela O. K. Z. Z. sekr. tow. Susuła, oraz przew. Zarządu Gł. Zw. kol. Koczuba. Następnie wspomniał o 12 zmarłych członkach w roku sprawozdawczym po czym zgromadzenie uczciło ich pamięć przez powstanie i minutą milczenia. Z kolei odczytał przewodniczący porządek dzienny zebrania, który został przyjęty, następnie sekretarz kol. Prokop Wł. odczytał protokół z ostatniego Wal. Zgromadzenia Rocznego, który przyjęto do wiadomości bez poprawek. Przed porządkiem dziennym przewodniczący udzielił głosu kol. Koczubowi, przew. Zarządu Gł., który w przeszło godzinę trwającym obszernym referacie zobrazował całokształt spraw organizacyjnych roku ubiegłego i bieżącego, analizując pracę i rolę organizacji przed wojną i w czasie okupacji, przedstawiając równocześnie zadania i obowiązki ciążące na organizacji w nowej demokratycznej Polsce. Omówił przebieg rokowań cennikowych w sprawie Układu zbiorowego w Łodzi i Warszawie, plusy i minusy tegoż układu oraz ustosunkowanie się ogółu członków w całej Polsce do umowy cennikowej. Przedstawiwszy zadania i obowiązki Rad zakładowych, jako podstawowych zdobyczy świata pracy, omówił następnie sprawy: stołówek, urlopów i dopłat chorobowych, poświęcając więcej czasu sprawie kształcenia uczni i mającemu się wkrótce ukazać dekretowi, nadającemu moc powszechnie obowiązującą Układowi Zbiorowemu oraz o upaństwowieniu przemysłu poligraficznego. Przechodząc do prac jakie czekają organizację w roku bieżącym, wzywał do skonsolidowania się wszystkich członków i uświadamiania stojących na uboczu i nie usuwania się od prac w organizacji, apelował do członków i przewodniczących sekcji do pracy w komisjach kulturalno-oświatowych, gdzie wyrabiają się silne charaktery i jednostki do pracy w zarządzie. Wskazał na luki powstałe w organizacji z chwilą przejścia wielu członków do pracy w administracji i samorządzie, wszyscy uświadomieni i uczciwi ludzie muszą przyłożyć rękę do budowania nowej Polski na podłożu demokratycznym, budować trzeba od podstaw, uświadamiając się politycznie; organizacja nasza jest apolityczna ale jej członkowie nie mogą stać biernie na uboczu i wyczekiwać cudu — lecz wczuć się w chwilę dziejową, która nas wyzwoliła z pęt niewoli strasznego okupanta — musimy zakasać rękawy i wziąć się do pracy by nie utracić uzyskanej wolności.

Poruszając sprawę stosunku organizacji naszej do partii politycznych, referent wyjaśnił, że Zarząd nie krępuje zupełnie członków do wstępowania do partii, według ich uznania i ustosunkowania się do organizacji robotniczych — ponieważ jeden cel stoi tak przed partiami, jak i organizacjami zawodowymi a to silna, niepodległa demokratyczna Polska — więc niesłuszny spotyka nas zarzut, że odgradzamy się chińskim murem od partii.

Chcemy pracować wspólnie i nasi członkowie należący do partii muszą nas zrozumieć i wspólnie z nami współpracować dla podniesienia naszej organizacji na wyżyny. Musimy świecić przykładem całej Polsce, jako placówka Zarządu Gł. Związek nasz ilościowo nie jest wielki, bo liczy zaledwo 12.000 członków, ale jakościowo musi stać na pierwszym miejscu.

Wkońcu poruszył referent sprawę nadzwyczaj aktualną, a to C. Z. P. Z. G., gdzie usadowili się sami niefachowcy, szkodnicy przemysłu naszego, którzy przynoszą Państwu niepowetowane szkody, przechodząc nad naszymi uwagami i wskazówkami do porządku dziennego — wobec tego musimy domagać się od władz najrychlejszej reorganizacji tej tak ważnej placówki przemysłu poligraficznego, — bombastyczne biuletyny, wydawane przez C. Z. P. Z. G. nie zapobiegną niepowetowanym szkodom ,powstałym z niefachowej gospodarki nieudolnych dyrektorów.

Z porządku dziennego zdawali sprawozdanie kol. przew. **Kurzydło** z prac Zarządu, kol. **Żychal** złożył sprawozdanie kasowe; z prac Komisji Kulturalno-oświat. złożył sprawozdanie kol. **Frączek**, ze stanu biblioteki kol. **Karbowski,** zaś kol. **Wagan** złożył sprawozdanie z administracji domu „Ogniska".

Nad sprawozdaniami złożonymi otworzył dyskusję przew. Kurzydło. W dyskusji zabierali głos: kol. Smoleń, Polewka, Pabian, Ostrowski, Butwin, Benrad i in. Kol. Smoleń i Polewka ubolewali nad słabą aktywnością Zarządu po ustąpieniu kol. Koczuba ze sekretarstwa Okręgu i na brak współpracy Zarządu z partiami. Reszta mówców z wielkim uznaniem wyrażała się o pracy niezmordowanej kol. Koczuba, który mimo nawału pracy w Zarządzie Gł. i wyjazdów, poświęca się pracy Okręgu. Winę osłabnięcia aktywności przypisują indolencji samych członków i braku odpowiedniego lokalu, którego brak wiąże ręce Zarządu do pracy a Sekcjom wprost uniemożliwia pracę. Po replice kol. Koczuba i przew. Kurzydły, dyskusję zamknięto, po czym kol. **Rachwał** zdawał sprawozdanie w imieniu Komisji kontrolującej, stawiając wniosek o udzielenie absolutorium tak zarządowi jak i kasjerowi. Wniosek ten bez sprzeciwu uchwalono.

Skolei przew. kol. Kurzydło referował wnioski Zarządu: Reorganizację wkładek i zapomóg; Sprawę budowy sali i lokali dla Związku na parceli Stow. Ognisko,— do której to sprawy wybrano 3-osobową komisję; urządzenie Jubileuszu 50-lecia pracy zawodowej kilku członków w jesieni br. Wszystkie wnioski uchwalono bez dyskusji.

Następnie kol. przew. Kurzydło przedstawił wnioski przesłane do Zgromadzenia: 1) Przywrócenie dawnych praw członkowskich niektórym członkom, którzy podczas okupacji, w ciężkich czasach dla Związku odmówili płacenia wkładek, uważając je jako nierealne — Zgromadzenie po krótkiej dyskusji przeszło nad tym wnioskiem do porządku dziennego. 2) Wniosek kolegów-repatriantów ze Lwowa o uznanie ich dawnych wpłaconych wkładek do Związku we Lwowie, a utraconych z powodu zmiany granic Polski— odesłano do Zarządu Gł. do załatwienia z uwagi na to, że sprawa ta dotyczy ogółu członków-repatriantów, rozrzuconych po całej Polsce. 3) Wniosek oddziału rzeszowskiego o przeistoczenie ich oddziału na Okręg z uwagi na ilość członków w województwie rzeszowskim i znaczne oddalenie od Krakowa, co utrudnia Krakowowi sprężystą organizację tych placówek — odesłano do Zarządu Gł. 4) Wniosek oddziału w Zakopanem o poczynienie starań by Ubezpieczalnie Społeczne na terenie całej Polski — posiadały własne apteki — odesłano do Zarządu Gł., by tę sprawę przedłożył właściwym władzom.

Z porządku dziennego przystąpiono do następnego punktu: Wybory zarządu. Po wybraniu komisji skrutacyjnej, przerwano obrady na 10 minut, po czem odbyto głosowanie tajne, które dało następujący wynik:

Prezydium: Przewodniczący: Kurzydło Stanisław, zastępca przewodn.: Benrad Gabriel, sekretarz: Szklarski Henryk, skarbnik: Żychal Józef, referent kult.-ośw.: Rasiński Zbigniew. **Członkowie Zarządu:** Białka Adam, Hubisz Paweł, Michalak Jan, Ostrowski Bolesław, Pawlikowski Wiktor, Seichter Mieczysław, Stryczek Władysław, Śliwiński Czesław, Zawiślak Józef, Butwin Kazimierz, Prokop Władysław, Karbowski Jan. **Zastępcy:** Głowacki Franciszek, Harasymowicz Janina, Warchał Adam, Wojtasińska Jadwiga, Zakulski Eugeniusz, Zapiór Stefan. **Komisja kontrolująca:** Kawoń Marian, Neider Ludwik, Rachwał Henryk. **Zastępcy:** Wilczkiewicz Antoni, Tyrankiewicz Antoni. **Sąd Związkowy:** Dębowski Adam, Kożuch Mieczysław, Łach Stanisław, Miksa Józef, Wołek Władysław. **Zastępcy:** Bańdo Józef, Celary Edward, Mikoś Wiktor. **Kom. kult.-oświatowa:** Frączek Jerzy, Kmiecik Zygmunt, Marszałek Zbigniew, Sikora Stefan.

Przy ostatnim punkcie porządku dziennego: wnioski członków, kol. Głowacki Franciszek zawiadomił ogół członków o rozpoczęciu się kursu dla składaczy ręcznych, zapraszając do licznej frekwencji, szczególnie młodszych kolegów. Po kilku interpelacjach i wyjaśnieniach o godz. 3.15 zgromadzenie zakończono.

OKRĘG POZNAŃ

Roczne Walne Zebranie. W dniu 7 kwietnia odbyło się Roczne Walne Zebranie. Po zagajeniu zebrania i przywitaniu gości przez kol. Paszkego przystąpiono do obrad; na wstępie do odczytania protokołu. Pod komunikatami Zarządu podał kol. przewodniczący najważniejsze sprawy bieżące. Do Prezydium powołano kol. Koczuba z Krakowa jako przedstawiciela Centrali, co zebrani przyjęli burzą oklasków. Obszerny i rzeczowy referat kol. Koczuba wywołał wielkie zainteresowanie zebranych i uznanie.

Nastąpiły sprawozdania Zarządu za rok ubiegły. Sprawozdania krótkie, ale treściwe wywołały również krótką i treściwą dyskusję. Również sprawozdanie Komisji Rewizyjnej potwierdziło zgodność i sprawność prac Zarządu. Po wyczerpaniu dyskusji zebranie udzieliło absolutorium ustępującemu Zarządowi.

W celu sprawniejszego wyboru nowego Zarządu, powołano Komisję Matkę, której zadaniem było ustalenie listy nowych członków Zarządu. Po przerwie przystąpiono do wyboru nowego Zarządu. Głosowanie było tajne. Wybrano 12 członków Zarządu i 6 zastępców, 3 członków Komisji Kontrolującej i 2 zastępców, 5 członków Sądu Związkowego i 3 zastępców.

W wyniku wyborów Zarząd ukonstytuował się na pierwszym posiedzeniu jak następuje: Przew. kol. Szymaniak Czesław, zastępca kol. Tasiemski Stefan, sekretarz Przybyła Stanisław, zastępca Babst Albin, skarbnik Lewandowski Ludwik. Jako dalsi członkowie Zarządu koledzy: Drzewuszewski Alojzy, Pańczak Kazimierz, Szymendera Kazimierz, Schneiderówna Władysława, Kłoda Karol, Pawlicki Feliks, Bomski Paweł. Zastępcy: Niezgódka Jan, Zoranówna Cecylia, Borkowski Jan, Orchowski Henryk, Chałupka Stanisław, Ratajczak Władysław. Komisja Kontrolująca i zastępcy: Langa Stanisław, Paszke Franciszek, Matysiak Edward, Gettler Władysław, Szczepaniak Leon. Sąd Związkowy i zastępcy: Weiland Władysław, Gielnik Władysław, Pietrzak Józef, Adamczak Bernard, Kurowski Marian, Bącler Mieczysław, Nowak Ignacy, Wojewoda Leon. Na bibliotekarza powołano Pawlickiego Feliksa, na zastępcę Schneiderówną Władysławę, na redaktora „Informatora" i korespondenta Kłodę Karola.

Nowy Zarząd zdaje sobie sprawę z odpowiedzialności i obowiązków, jakie wziął na swe barki i w tym celu powołał szereg komisji. Praca jest w pełnym toku i mamy nadzieję, że pracy tej podołamy.

Praca w Okręgu. W tej chwili istnieją następujące sekcje: Sekcja Składaczy Maszynowych, Maszynistów, Nakładaczek, Introligatorów, Litografów; w lutym utworzono Sekcję Składaczy Ręcznych, a w dniu 29 marca utworzono Sekcję Pracowników Umysłowych. Praca we wszystkich sekcjach jest w pełnym biegu, co ułatwia znacznie pracę Zarządowi Okręgu. Duże niezadowolenie wywołuje obecnie obowiązująca umowa, albowiem ceny za artykuły pierwszej potrzeby wzrosły niepomiernie i nie stoją w żadnym stosunku do cen przed zawarciem układu zbiorowego. Również i cały szereg punktów umowy zbiorowej okazał się nieżyciowym. Szereg rezolucji uchwalonych na zebraniach poszczególnych sekcji daje temu najlepszy wyraz. Z ostrą krytyką i odpowiednią rezolucją spotkało się oświadczenie dyrektora CZPZG umieszczone w „Wiadomościach Graficznych" na zebraniu Sekcji Składaczy Maszynowych.

Mamy nadzieję, że i nasz Okręg dołoży niejedną cegiełkę pod budowę naszej Centrali i może niejednokrotnie zasili łamy „Wiadomości Graficznych".

Na zakończenie dziękujemy Centralnemu Zarządowi za usilne starania w kierunku wznowienia naszego organu okręgowego „Informatora".

ODDZIAŁ STAROGARD. 25-lecie pracy w zawodzie drukarskim. Dnia 4.5. br. obchodzili trzej pracownicy drukarni pod Zarz. Państwowym w Starogardzie — **Eugeniusz Carnuth, Paweł Ponczek i Dominik Kropidłowski,** 25-lecie swojej pracy

Chcesz Polskę Wielką — głosuj 3 x tak

zawodowej. Wobec zgromadzonego personelu drukarni, kolegów zawodowych i gości, przemówienie wygłosił przewodniczący Oddziału Starogardzkiego Pracowników Przemysłu Poligraf. kol. Ponczek i kierownik drukarni w Starogardzie kol. Carnuth, podkreślając głęboki patriotyzm drukarzy, którzy w nieubłaganej walce o Polskę ginęli śmiercią męczeńską w Stutthofie i innych katowniach hitlerowskich. Po uroczystym wręczeniu dyplomów przez ob. Jankowskiego, brać drukarska zabawiła się chwilę wspólną pogawędką. (b).

OKRĘG OLSZTYN

1-Majowe Święto Pracy w Olsztynie wypadło imponująco. Na tle przepięknej pogody odbywały się uroczystości świąteczne. Już od wczesnych godzin 1 Maja lud pracujący, odświętnie ubrany spieszył do swych warsztatów pracy, by zebrawszy się tam, podążyć na ogólne miejsce zbiórki Od godziny 9-ej różnymi ulicami kroczyły szeregi pracownicze ze sztandarami i transparentami na Stary Rynek, gdzie uformował się pochód. Szczupły plac Starego Rynku nie mógł pomieścić olbrzymich mas uczestników pochodu, to też oddziały zajęły wszystkie przyległe ulice. O godzinie 10-ej pochód wyruszył. Na czele organizacje polityczne, dalej zawodowe, społeczne, gospodarcze i in., niektóre w barwnych strojach. Las czerwonych sztandarów i transparentów stwarzał imponujące wrażenie Kilka orkiestr organizacyjnych uświetniało całość pochodu. O wielkości pochodu świadczy fakt, że gdy czoło pochodu wkraczało na docelowy punkt — Plac Wolności, to koniec zaledwo wyruszył ze Starego Rynku. Na Placu Wolności, las czerwonych sztandarów i morze głów. I pomyśleć tylko — jak może pomieścić w sobie skromny Olsztyn taką masę narodu! Na wysokim ganku ładnego budynku ratuszowego — piękna trybuna, z której masy manifestantów wysłuchały przemówień czołowych przedstawicieli organizacyj.

Zgodnie z planem obchodu, obok ogólnej uroczystej Akademii w Teatrze Miejskim, organizacje urządziły świąteczne Akademie we własnych siedzibach. Nasz Związek przyjął żywy udział w uroczystościach 1-Majowych. Wzięliśmy gremialny udział w pochodzie z transparentem, na którym wypisaliśmy hasło: „Poprzez słowo drukowane do uświadomienia mas". Po obiedzie urządziliśmy Akademię w pięknie przybranej świetlicy Drukarni Państwowej. Na program złożyły się: przemówienia przewodniczącego Związku, sekretarza, członków Związku i dłuższy referat okolicznościowy kol. Jakubowskiego Wł., inspektora gen. P. Z. G. w Olsztynie, dalej chór wykonał szereg pieśni robotniczych, a poszczególni członkowie Związku pięknie wykonali deklamacje. Na zakończenie święta — podwieczorek koleżeński i tańce do późnego wieczora. Zaznaczyć należy, że do urządzenia naszej Akademii przyczynił się w głównej mierze kol. Jakubowski Wł., który faktycznie sprawuje tymczasowo funkcje dyrektora Drukarni Państw. Potrafił on odnaleźć wśród pracowników drukarskich chórzystów i deklamatorów, zorganizować koleżeńską biesiadę świąteczną — co wszystko razem stworzyło miły nastrój Święta Pracy. Przy sposobności przekonaliśmy się, że posiadamy wśród siebie świetny materiał do pracy kulturalno-oświatowej na terenie Związku. Szkoda, że kierowani chyba skromnością, posiadacze talentów nie ujawniali ich, na wezwanie Zarządu Związku, aż dopiero kol. Jakubowski potrafił ich odszukać. Ufamy jednak, że od teraz zawrze i na naszym terenie praca kulturalno-oświatowa.

W ostatnich dniach kwietnia br. Drukarnia Państwowa w Olsztynie otrzymała dwa linotypy, a 1-Majowe obszerne odezwy, rozlepione na ulicach miasta, wydrukowane były w tejże drukarni piękną tercją ręczną z polskimi akcentami. Serdecznie witamy ten nabytek tak blisko obchodzącej nas placówki. Poczyni on olbrzymi krok naprzód w rozwoju drukarstwa na naszym terenie, czego od tak dawna pragniemy i czekamy. Drukarnia Państwowa otrzymała samochód ciężarowy, co przyczyni się do większych możliwości transportowych, brak których dotkliwie przeszkadzał w rozwoju placówki Zatrudniła drukarnia ostatnio dodatkowo kilku składaczy ręcznych i większą liczbę pomocy introligatorskiej, przeważnie do przyuczania. Wszystko to razem napawa nas nadzieją, że dalsze prace rozwojowe Drukarni Państwowej w Olsztynie popłyną raźnym krokiem naprzód, aż do osiągnięcia pożądanego szczytu.

OKRĘG CZĘSTOCHOWA

Protest. W związku z ukazaniem się w prasie komunikatu Z. A. P., donoszącego o szkoleniu kadr drukarskich w trybie przyspieszonym przez C. Z. P. Z. Gr., Zarząd Związku Zaw. Prac. Przem. Poligraficznego Okręg w Częstochowie, w imieniu 460 członków protestuje przeciwko tego rodzaju metodom, godzącym w autorytet naszego Związku. Dość makulatur zawodowych wyhodowały nienormalne warunki pracy za czasów okupacji, z którymi dziś organizacja zawodowa ma kłopot z dokształcaniem i poddawaniem egzaminom Komisji Kwalifikacyjnej ludzi, zatrudnionych w tym zawodzie po kilka lat, byśmy mogli się zgodzić na powstanie kursów C.Z.P.Z.Gr., które w ciągu 6—12 miesięcy zasilałyby szeregi wykwalifikowanych drukarzy nowymi pracownikami.

Nauka w zawodzie drukarskim, rozłożona na cztery lata, daje możność opanowania tego szlachetnego zawodu kandydatom o nieprzeciętnych zdolnościach i gruntownej znajomości języka polskiego. Natomiast inicjatywa C. Z. P. Z. Gr. jest wysoce szkodliwą dla naszego zawodu i obniży wartość pracownika tego zawodu.

Brak polskich sił fachowych w drukarstwie na Ziemiach Odzyskanych rozwiązać należy inaczej. C. Z. P. Z. Gr. winien zwrócić się w tej sprawie do Zarządu Głównego Zw. Zaw. Prac. Przem. Poligraficznego, któryby przeprowadził akcję zastąpienia Niemców polskimi drukarzami. Zobowiązać zakłady drukarskie w Polsce centralnej do wysłania 10% swych pracowników wykwalifikowanych na Zachód, a w ich miejsce szkolić narybek drukarski według wymogów władz związkowych.

Niemców usunąć z granic Rzeczypospolitej jak najszybciej, a drukarzom z Polski centralnej zagwarantować na Ziemiach zachodnich mieszkanie, wyżywienie, dostateczne zarobki i zaspokojenie potrzeb kulturalnych. Drukarze polscy, w czasie ostatniej wojny i podczas okupacji złożyli dowody umiłowania kraju ojczystego i przywiązania do swojego zawodu i oni, nie kto inny, powołani są do regulowania napływu i szkolenia nowych sił fachowych w tym zawodzie.

C. Z. P. Z. Gr. jeszcze raz nie zdał egzaminu, nie rozumiejąc naszych potrzeb, co upewnia nas w przekonaniu, że ich miejsce powinni zająć ludzie, którzy wyszli z naszych szeregów.

Do Zarządów Oddziałów. Przypominamy Zarządom Oddziałów o terminowym nadsyłaniu sprawozdań miesięcznych (do 8 następnego miesiąca). W rubryce kat. I wykazuje się wykwalifikowanych i personel biurowy, w rubr. kat. II — pomoc drukarską i introligatorską, w rubr. III — uczniowie i robotnicy. Oddział Radom prosimy o nadesłanie deklaracyj członkowskich.

Święto Książki. W dniu 1 maja członkowie Związku wraz z Zarządem wzięli udział w „Święcie Pracy" ze sztandarem, uczestnicząc w defiladzie. Dnia 3 maja również większość członków wysłuchała uroczystego nabożeństwa i kazania przed Szczytem na Jasnej Górze. Z okazji „Święta Książki" w dniach 1—3 maja, dyrekcja i właściciele zakładów przemysłu poligraficznego w Częstochowie wypłaciły pracownikom na apel Związku premie w wysokości: dla wykwalifikowanych 500 zł., dla pomocy 250 zł.

Z Sekcji Kult.-Ośw. Dnia 27 kwietnia staraniem Sekcji Kulturalno-Oświatowej urządzono w lokalu Związku tradycyjne „Jajko", w którym uczestniczyło 48 członków. Po słowie wstępnym kol. Głowackiego i złożeniu sobie wzajemnych życzeń — koleżanki i koledzy zasiedli do skromnie zastawionych stołów, aby w miłej atmosferze spędzić czas, urozmaicony anegdotami i popisami wokalnymi członków Sekcji. Na zakończenie uroczystości przy zainstalowanym głośniku odbyły się tańce.

*

W dniu 13 kwietnia br. zorganizowano wycieczkę członków na teren częstochowskiej fabryki papieru, w której wzięło udział około 80 osób. Dzięki uprzejmości Dyrekcji i Rady Zakładowej, która przydzieliła nam trzech przewodników, członkowie nasi mieli możność zapoznania się z procesem powstawania artykułu, odgrywającego główną rolę w produkcji artykułów naszej pracy zawodowej. Wycieczkę w grupach oprowadzali po fabryce oraz szczegółowych objaśnień udzielali ob. ob. Mąkowski, Zygierowicz, Wnuk i Szymczyk, za co Zarząd Związku składa im podziękowanie.

AKTUALIA

WYMOWNE CYFRY. Jedno z pism francuskich obliczyło, że straty Polski wynoszą: 6 milionów zabitych i zmarłych, 818.000 zabudowań zniszczonych na wsi, 138.000 budynków zniszczonych w miastach, 100 miliardów złotych przedwojennych strat na skutek działań niemieckich władz okupacyjnych i walk frontowych.

Redaguje Komitet. Wydawca: Związek Zawodowy Pracowników Przemysłu Poligraficznego Kraków, Rynek Gł. 34. — Drukarnia I. pod Zarządem Państw., Kraków Wielopole 1. M—13567